

Vec C-36/21

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

22. január 2021

Vnútroštátny súd:

College van Beroep voor het bedrijfsleven

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

22. december 2020

Žalobkyňa:

Sense Visuele Communicatie en Handel vof (konajúca aj pod
názvom De Scharrelderij)

Žalovaný:

Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Predmet konania vo veci samej

Konanie vo veci samej sa týka právneho sporu medzi Sense Visuele Communicatie en Handel vof (konajúca aj pod názvom De Scharrelderij) (ďalej len „žalobkyňa“) A Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (Minister poľnohospodárstva, prírody a kvality potravín, Holandsko, ďalej len „žalovaný“) týkajúcom sa rozhodnutia žalovaného nenahradiť žalobkyni škodu, ktorá jej mala vzniknúť v dôsledku poskytnutia nesprávnej informácie žalovaným o uplatnení ustanovenia práva Únie.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Tento návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ sa týka uplatnenia zásady ochrany legitímnej dôvery. Predovšetkým je otázne, či v prípade poskytnutia nesprávnej informácie vnútroštátnym orgánom týkajúcej sa jasného ustanovenia práva Únie – čo vylučuje možnosť odvolávať sa na zásadu ochrany legitímnej dôvery upravenej právom Únie – možno na základe zásady ochrany legitímnej dôvery upravenej vnútroštátnym právom posúdiť, či tento orgán postupoval nezákonne, keď dotknutej osobe nenahradil škodu.

Prejudiciálna otázka

Bráni právo Únie tomu, aby sa na základe zásady ochrany legitímnej dôvery upravenej vnútroštátnym právom posúdilo, či vnútroštátny správny orgán v rozpore s ustanovením práva Únie vzbudil dôveru a preto podľa vnútroštátneho práva konal nezákonne, keď dotknutej osobe nenahradil škodu, ktorá jej takto vznikla, ak sa takáto osoba nemôže úspešne odvolávať na zásadu ochrany legitímnej dôvery podľa práva Únie, pretože ide o jasné ustanovenie práva Únie?

Relevantné ustanovenie práva Únie

Článok 50 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1307/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa ustanovujú pravidlá priamych platieb pre poľnohospodárov na základe režimov podpory v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 637/2008 a nariadenie Rady (ES) č. 73/2009 (ďalej len „nariadenie č. 1307/2013“)

Zhrnutie skutkového stavu a konania vo veci samej

- 1 Žalobkyňa je otvorenou obchodnou spoločnosťou s dvomi spoločníkmi A a B. A sa narodil 21. januára 1977. Žalobkyňa prevádzkuje od roku 2017 chov ošípaných.

- 2 Agentschap Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (Štátna agentúra pre podnikateľov, Holandsko, ďalej len „RVO“) bola žalovaným poverená výkonom spoločnej poľnohospodárskej politiky v Holandsku. Keďže žalobkyňa pre rok 2018 nemala nijaké platobné nároky, obrátila sa opakovane na RVO s otázkou, či a akým spôsobom by mohla takéto nároky nadobudnúť. Z odpovedí RVO vyplynulo, že žalobkyni by bolo možné priznať platobné nároky z národnej rezervy pre mladých poľnohospodárov, pretože A bola počas roku 2018 v istom momente mladšia ako 41 rokov. RVO túto informáciu potvrdila emailom a v roku 2018 sa aj na jej internetovej stránke uvádzalo, že dotknutú osobu možno považovať za mladého poľnohospodára, ak v roku predloženia žiadosti nedovŕšila 41 rokov.
- 3 Na základe tejto informácie požiadala žalobkyňa v rámci svojej súhrnnej žiadosti z 5. apríla 2018 o. i. o pridelenie platobných nárokov z národnej rezervy pre mladých poľnohospodárov. Žalovaný túto žiadosť odmietol, pretože A mala v roku 2018 viac ako 40 rokov – 41. rok života dovŕšila 21. januára 2018, a preto presiahla vekovú hranicu upravenú v článku 50 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 1307/2013. Podľa tohto ustanovenia sa za mladých poľnohospodárov považujú totiž osoby, ktoré v čase predloženia žiadosti „nemajú viac ako 40 rokov“. Rozhodnutím z 22. marca 2019 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) zamietol žalovaný odvolanie, ktoré žalobkyňa podala proti takémuto zamietavému rozhodnutiu, ako nedôvodné.

Hlavné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 4 Medzi účastníkmi konania nie je sporné, že na žalobkyňu sa v roku 2018 v rámci priznávania platobných nárokov z národnej rezervy pre mladých podnikateľov neprihliadlo. Žalobkyňa však zastáva názor, že v dôsledku nesprávnej informácie poskytnutej žalovaným utrpela škodu, ktorú je jej žalovaný povinný nahradiť. Keďže sa domnievala, že jej patrili platobné nároky z národnej rezervy, avšak pre rok 2018 nijaké platobné nároky nezískala, ušli jej za tento rok priame platby. Napadnuté rozhodnutie porušuje zásadu ochrany legitímnej dôvery a je nezákonné, pretože nezohľadňuje vyššie uvedenú nesprávnu informáciu a škodu, ktorá jej v dôsledku takejto informácie vznikla.
- 5 Žalovaný nepopiera, že RVO poskytla žalobkyni nesprávnu informáciu. Podľa názoru žalovaného však na základe judikatúry Súdneho dvora možno dospieť k záveru, že odvolávanie sa na zásadu ochrany legitímnej dôvery neprichádza do úvahy v prípade jasného ustanovenia práva Únie, akým je napríklad článok 50 nariadenia č. 1307/2013 (pozri rozsudky z 26. apríla 1988, Krücken, 316/86, EU:C:1988:201 a z 20. júna 2013, Agroferm, C-568/11, EU:C:2013:407). Správanie vnútroštátneho orgánu príslušného pre vykonávanie práva Únie, ktoré je v rozpore s ustanoveniami práva Únie, totiž nemôže zakladať legitímnu dôveru, a to ani v prípade dobromyseľného konania.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu

- 6 Žalobkyňa mohla a smela predpokladať, že RVO zastávala názor žalovaného. Je možné, že na základe informácie oznámenej RVO požiadala o priznanie platobných nárokov z národnej rezervy pre mladých poľnohospodárov a nezískala nijaké platobné nároky. Preto jej ušli priame platby a vznikla jej škoda. Toto konanie sa vedie o otázke, či žalovaný porušil zásadu ochrany legitímnej dôvery a teda konal nezákonne, keď napokon nenahradil škodu. Žalobkyňa teda netvrdí, že žalovaný jej bol povinný priznať platobné nároky z vnútroštátnej rezervy pre mladých poľnohospodárov, ale žiada, aby jej poskytol takúto náhradu škody.
- 7 V zmysle judikatúry Súdneho dvora členské štáty v rozsahu, v akom sú tak, ako v prejednávanej veci, pri uplatňovaní práva Únie povinné zohľadniť zásadu legitímnej dôvery v zmysle práva Únie, nemôžu tiež prihliadať na zásadu ochrany legitímnej dôvery upravenú vo vnútroštátnom práve (pozri rozsudky z 13. marca 2008, Vereniging Nationaal Overlegorgaan Sociale Werkvoorziening, C-383/06, EU:C:2008:165, body 52 a 53 a z 20. júna 2013, Agroferm, C-568/11, EU:C:2013:407, bod 51). Vnútroštátny súd z uvedeného vyvodzuje, že aj v prípade, ak by zásada legitímnej dôvery podľa vnútroštátneho práva poskytovala žalobkyni širšiu mieru ochrany, nemôže sa na ňu v zmysle vzhladom na vyššie uvedené odvolávať. To znamená, že dôvera, ktorú vnútroštátny orgán vzbudil v dôsledku porušenia práva Únie, nemôže viesť k tomu, že sa žalobkyni dodatočne priznajú platobné nároky z národnej rezervy pre mladých poľnohospodárov.
- 8 Vnútroštátnemu súdu však nie je jasné, či žalobkyňa nemôže od vnútroštátneho správneho orgánu požadovať ani zaplatenie náhrady škody, ktorá jej bola spôsobená nesprávne poskytnutou informáciou pochádzajúcou od žalovaného. Vnútroštátny súd v predchádzajúcich rozhodnutiach predpokladal, že na základe vnútroštátnej zásady ochrany legitímnej dôvery možno posúdiť, či vnútroštátny správny orgán vzbudí dôveru a poruší zákon, keď dotknutej osobe nenahradí škodu, ktorá jej takto vznikla.
- 9 Aj generálny advokát Mancini vo svojich návrhoch z 11. februára 1988 (Krücken, 316/86, EU:C:1988:78) uviedol, že výsledok, ktorý spočíva v nemožnosti dotknutého účastníka hospodárskeho styku odvolávať na zásadu ochrany legitímnej dôvery, nezavaruje poškodeného možnosti, predložiť vnútroštátnemu súdu žalobu o náhrady škody namierenú proti orgánom, ktoré za škodu zodpovedajú. Okrem toho sa v holandskej literatúre s odkazom na rozsudok Súdneho dvora zo 16. júla 1992, Belovo (C-187/91, EU:C:1992:333, bod 11) nevylučuje, že očakávaná, ktoré vnútroštátny správny orgán vzbudil v dôsledku porušenia práva Únie, môžu odôvodňovať podanie žaloby o náhradu škody podľa vnútroštátnych právnych predpisov.
- 10 Zdá sa, že nie všetky z argumentov uvádzaných generálnou advokátkou J. Kokott v jej návrhoch z 24. januára 2013 (Agroferm, C-568/11, EU:C:2013:35) bránia takejto náhrade škody. Uplatnenie zásady ochrany legitímnej dôvery podľa práva

Únie zabezpečuje, že právo Únie sa vo všetkých členských štátoch uplatní rovnakým spôsobom, a že v krátkosti povedané, dôvera vzbudená v rozpore s právom Únie nemôže viesť k tomu, aby si dotknutá osoba mohla uplatniť nároky v rozpore s právom Únie. Náhrada škody, ktorú má poskytnúť správny orgán, však nemá negatívny dopad na rozpočet Únie a teda nevedie ani k závažnému narušeniu hospodárskej súťaže medzi členskými štátmi. Na druhej strane argument uvádzaný generálnou advokátkou J. Kokott, v zmysle ktorého platnosť zásady ochrany legitímnej dôvery upravenej v práve Únie nemôže závisieť od toho, či orgány Únie resp. členských štátov v jednotlivom prípade vykonali právo Únie, môže podporovať záver v tom zmysle, že sa uplatní výlučne zásada ochrany legitímnej dôvery upravenej v práve Únie, čo by vylučovalo uplatnenie príslušnej vnútroštátnej právnej úpravy.

- 11 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy existuje priestor pre dôvodné pochybnosti, či právo Únie bráni tomu, aby sa na základe zásady ochrany legitímnej dôvery upravenej vnútroštátnym právom posúdilo, či vnútroštátny správny orgán v rozpore s ustanovením práva Únie vzbudil dôveru a preto v zmysle vnútroštátneho práva postupoval nezákonne, keď dotknutej osobe nenahradil škodu, ktorá jej v tejto súvislosti vznikla, ak sa dotknutá osoba nemôže úspešne odvolávať na zásadu ochrany legitímnej dôvery upravenej v práve Únie, pretože ide o jednoznačné ustanovenie práva Únie. Keďže v tomto ohľade je výklad práva Únie potrebný pre vyriešenie právneho sporu v konaní vo veci samej, predkladá vnútroštátny súd Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho konania o vyššie uvedenej otázke.